Uppmáting av vøtnum í Føroyum[1]

Eftir Sigmund í Dali.

Í greinini um uppmáting av vøtnum í Føroyum (*í Dali* 1975) varð sagt frá at farið var undir eina miðvísa uppmáting av vøtnunum í Føroyum. Tá vórðu uppmátingarúrslitini av Fjallavatni, Leynavatni, Stóravatni, Heygsvatni og Vatninum á Mølini løgd fram.

Uppmátingarmátin í fjør var hesin:

Á Fjallavatni var dýpið skatta við einum stálmátibandi fyri hvørjar 25 m á strekkjum tvørtur um vatnið, og somuleiðis á strekkjum út frá báðum endum á vatninum. Tann útróni teinurin varð mátaður á einari merktari flotlínu, sum var spent tvørtur um vatnið. Uppmátingarnar av Leynavatni, Stóravatni, Heygsvatni og Vatni á Mølini fóru fram á líkan hátt, bert varð her dýpið mátað við einum ekkoloddi Seafarer 3 (149 khz). Hin merkta flotlínan varð sigld út frá bátinum og kundi vindast inn aftur á eina rullu. Kósin var merkt við tveimum reyðum fløggum á stuttum stongum. Tað nýtta farið var ein jolla Pioner 7, sum vigar 35 kg, og er hon væl hóskandi at flyta á einum biltaki. Uppmátingarmátin í ár var hin sami sum nýttur varð á Leynavatni, Stóravatni, Heygsvatni og Vatninum á Mølini. Her verður lagt fram úrslitið av uppmátingunum av Saksunarvatni, Eiðisvatni, Mjáuvøtnum, Toftavatni og Sørvágsvatni (Leitisvatni). Soleiðis eru nú tey størstu og djúpastu vøtnini í Eysturoy, Streymoy og Vágoy uppmátað. Arbeiðið heldur fram og dentur verður lagdur á at fáa kunn-

---

[1]) Føroya Jarðfrøðisavn og Danmarks Geologiske Undersøgelse.

1. talva *Saksunarvatn*

metrar úr landi / metres from the shore	1. teinur, dýpi m / 1. route, depth m	2. teinur, dýpi m / 2. route, depth m	3. teinur, dýpi m / 3. route, depth m	4. teinur, dýpi m / 4. route, depth m	5. teinur, dýpi m / 5. route, depth m	6. teinur, dýpi m / 6. route, depth m
5	0.8			1.2	1.2	
10		0.8		2.5	1.4	1.8
15	1.0	0.8	1.0	3.3	1.8	2.7
20	1.2	1.0	1.0	4.3	2.8	3.8
25	2.0	1.2	1.6	5.2	3.8	
50	10.6	8.5	10.6	10.3	7.8	8.4
75	13.6	11.2	13.0	14.2	11.5	10.3
100	15.3	11.5	14.5	15.6	11.5	11.7
125	16.5	7.8	15.8	15.7	13.8	11.4
150	16.8	8.4	16.3	14.8	13.5	9.7
175	17.0	7.8	16.5	12.7	12.2	4.2
200	16.8	9.4	15.8	2.4	11.5	0.0
220				0.0		
225	16.0	6.5	14.0		10.7	
250	13.8	1.2	9.0		8.2	
275	11.4	0.8	4.8		4.8	
290		0.0				
300	10.6		1.0		0.0	
305			0.0			
325	9.2					
350	7.3					
375	4.2					
400	2.0					

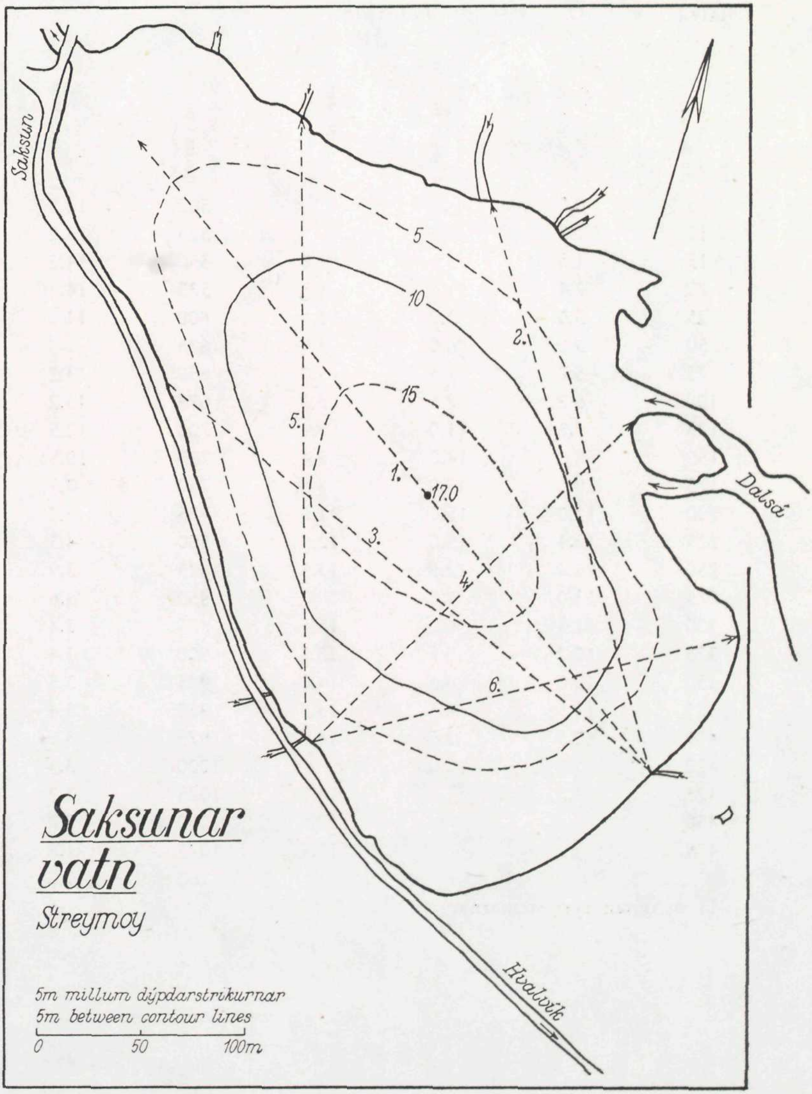
Saksun
5
10
15
17.0
1.
2.
3.
4.
5.
6.
Dalsá
Saksunar vatn
Streymoy
5m millum dýpdarstrikurnar
5m between contour lines
0 50 100m
Hvalvík

1. mynd

2. talva *Eiðisvatn*

metrar úr landi / metres from the shore	1. teinur, dýpi m / 1. route, depth m	2. teinur, dýpi m / 2. route, depth m	3. teinur, dýpi m / 3. route, depth m	metrar úr landi / metres from the shore	3. teinur, dýpi m / 3. route, depth m
5	0.0			500	10.5
10	0.7			525	13.2
15	1.5		1.0	550	14.2
20	2.4		1.5	575	14.2
25	3.0	3.0	1.8	600	14.0
50	5.0	6.0	3.8	625	
75	5.7	7.5	5.0	650	13.2
100	6.2	8.5	5.2	675	13.2
125	7.3	11.0	5.4	700	12.5
150	8.0	14.0	5.4	725	10.5
175	9.0	15.0	8.5	750	7.7
200	12.0	15.0	11.6	775	5.2
225	15.4	15.0	12.5	800	4.3
250	16.4	12.5	13.5	825	3.9
275	13.0	7.5		850	3.6
300	11.5	6.0	15.5	875	3.4
325	10.2	5.5	15.8	900	3.4
350	10.0	6.5	14.0	925	3.5
375	11.5	6.5	14.2	950	3.4
400	10.5	2.5	14.2	975	3.3
420		0.0		1000	3.3
425	4.5		14.0	1025	3.2
450			12.8	1050	2.7
475			10.4	1075	1.8
				1100	0.0

11 m innan fyri steinarnar

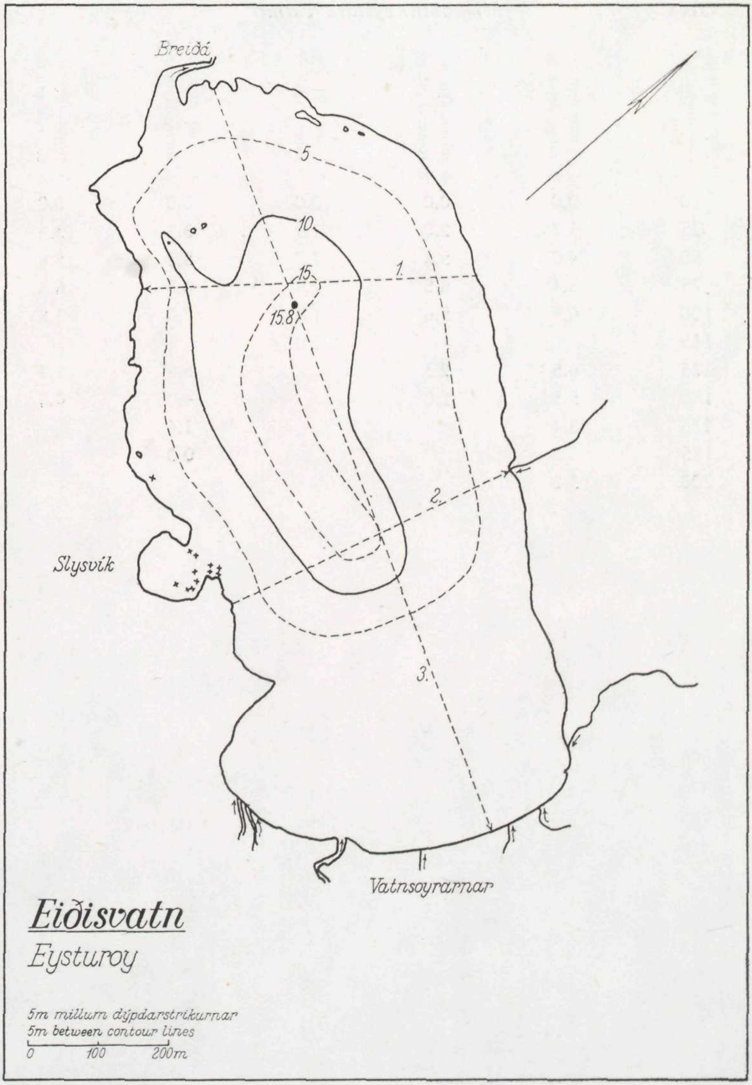
Breiðá
5
10
15
1.
15.8
2.
Slysvík
3.
Vatnsoyrarnar
Eiðisvatn
Eysturoy
5m millum dýpdarstrikurnar
5m between contour lines
0 100 200m

2. mynd

3. talva *Mjáuvøtn, eystara vatnið*

metrar úr landi metres from the shore	1. teinur, dýpi m 1. route, depth m	2. teinur, dýpi m 2. route, depth m	3. teinur, dýpi m 3. route, depth m	4. teinur, dýpi m 4. route, depth m	5. teinur, dýpi m 5. route, depth m
0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
25	3.7	2.0	1.9	3.3	3.4
50	4.0	5.8	2.7	5.3	5.8
75	5.4	6.5	2.9	6.7	6.8
100	6.5	5.6	1.4	7.0	3.8
115			0.0		
125	6.5	2.3		5.8	1.4
150	5.5	1.0		4.0	0.0
175	3.4			1.6	
185				0.0	
200	3.0				

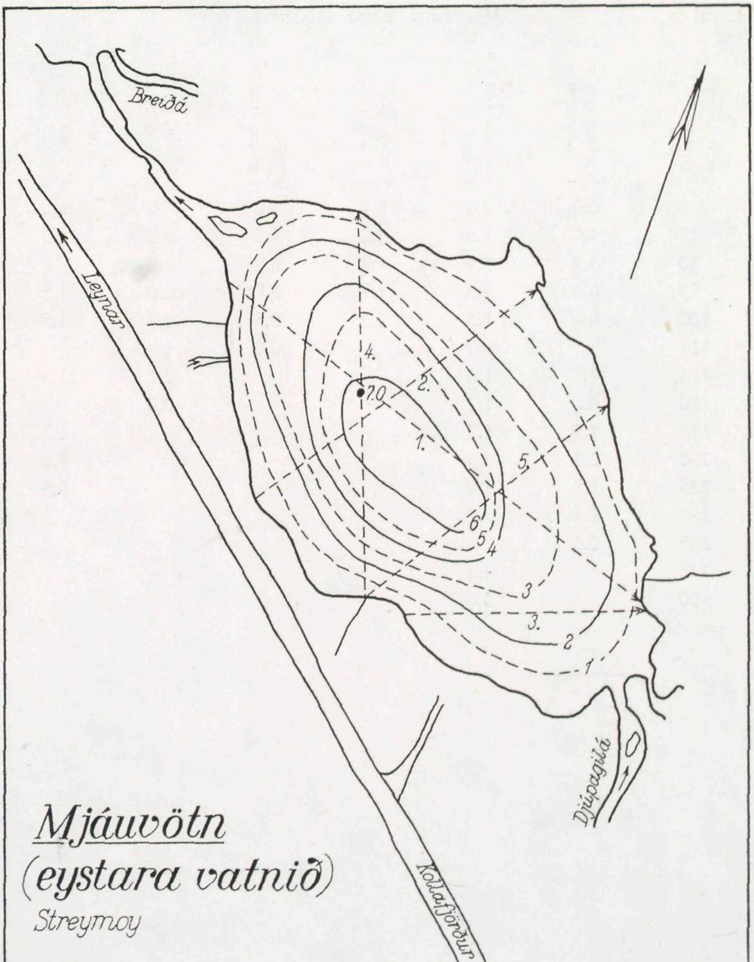
Breiðá
Leynar
Mjáuvötn
(eystara vatnið)
Streymoy
Kollafjörður
Djúpagilsá
1m millum dýpdarstrikurnar
1m between contour lines
0 50 100m

3. mynd

4. talva *Mjáuvøtn, vestara vatnið*

metrar úr landi / metres from the shore	1. teinur, dýpi m / 1. route, depth m	2. teinur, dýpi m / 2. route, depth m	3. teinur, dýpi m / 3. route, depth m	4. teinur, dýpi m / 4. route, depth m	5. teinur, dýpi m / 5. route, depth m	6. teinur, dýpi m / 6. route, depth m
0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
25	4.0	1.5	2.0	4.5	2.0	1.3
50	5.7	1.4	1.7	6.3	2.0	
75	6.3	1.5	1.7	5.7	2.0	1.5
100	6.6	1.5	1.3	2.5	2.3	1.5
115				0.0		
125	6.1	1.6			2.1	1.5
150	6.0	1.7			0.0	
175	4.7	1.7				1.5
200	2.3	2.5				1.2
225	1.8	4.8				0.5
250	1.5	5.7				
265	0.0					
275		4.8				
300		0.0				

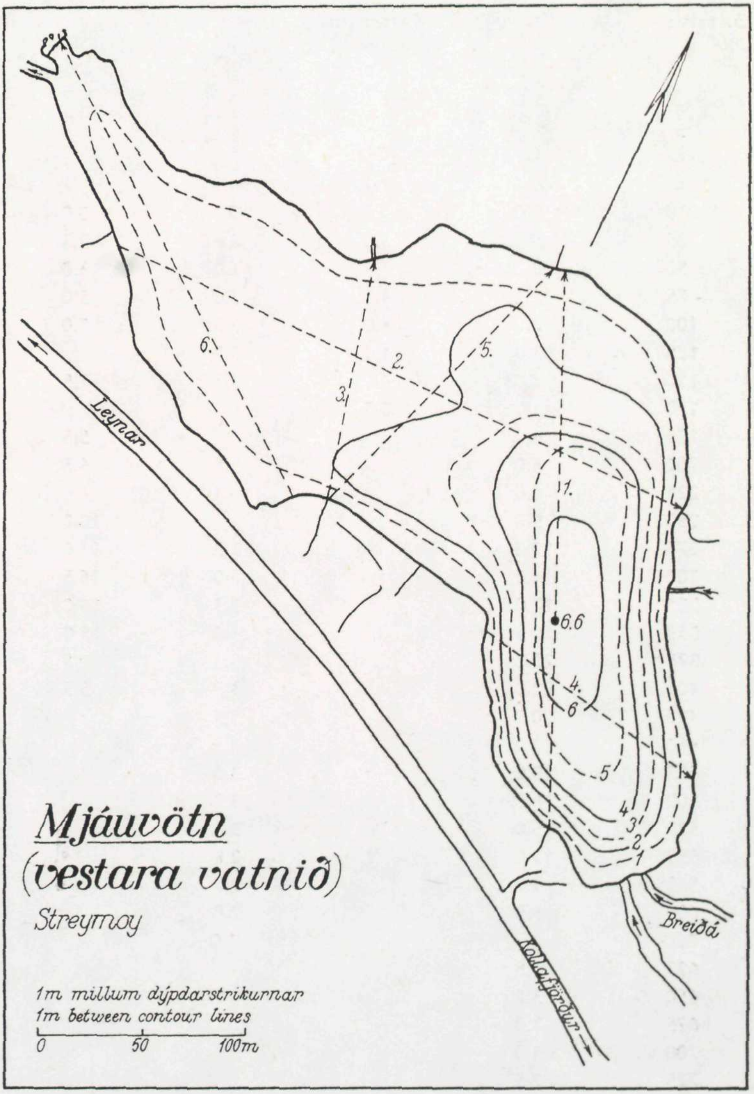
Mjáuvötn
(vestara vatnið)
Streymoy
1m millum dýpdarstrikurnar
1m between contour lines
0 50 100m
Leynar
Kollafjørður
Breiðá
6.6
1.
2.
3.
4.
5.
6.

4. mynd

5. talva *Toftavatn*

metrar úr landi metres from the shore	1. teinur, dýpi m 1. route, depth m	2. teinur, dýpi m 2. route, depth m	3. teinur, dýpi m 3. route, depth m	4. teinur, dýpi m 4. route, depth m
0	0.0	0.0	0.0	0.0
25		3.0	0.7	2.5
50	2.0	3.5	1.0	3.0
75		4.0	3.0	3.0
100	2.0	4.0	3.5	3.0
125	3.0	4.0	3.5	
150	2.0	4.0	3.5	3.5
170		0.0		
175	4.0			5.5
200	4.0		3.5	6.5
225	6.0		3.4	
250	9.0			10.0
275	10.0		3.5	13.0
300	14.0		3.0	15.5
325	17.0		3.3	16.0
350	18.5		3.3	15.0
375	20.0		3.3	9.5
400	22.0		3.3	5.5
425	20.0		3.5	
450	20.0		3.5	
475	18.0		3.5	
500	16.0		3.2	
525	15.0		3.0	
550	12.0		2.8	
575	9.0		2.7	
600	5.5		2.8	
620			1.0	
625	3.5			
650	3.5			
675	3.0			
700	3.0			
725	2.5			
750	1.0			
755	0.0			

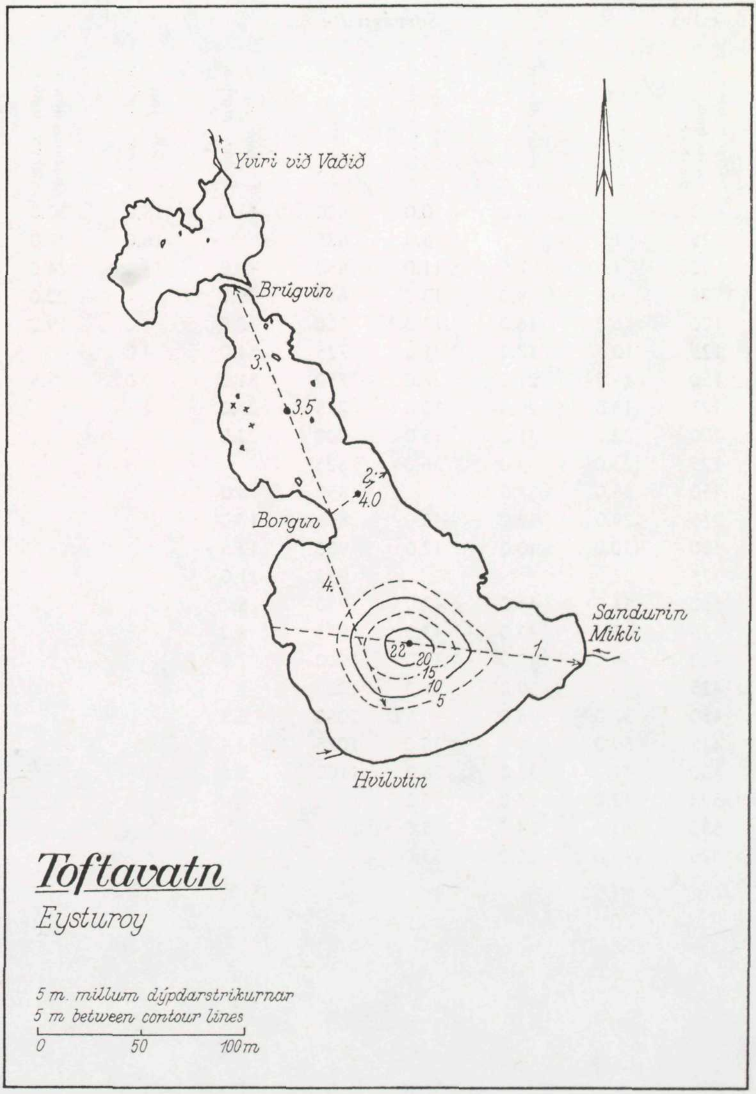
Yviri við Vaðið
Brúgvin
3.
3.5
2.
4.0
Borgin
4.
Sandurin Mikli
22
20
15
10
5
1.
Hvilvtin
Toftavatn
Eysturoy
5 m. millum dýpdarstrikurnar
5 m between contour lines
0
50
100 m

5. mynd

6. talva *Sørvágsvatn*

metrar úr landi metres from the shore	1. teinur, dýpi m 1. route, depth m	2. teinur, dýpi m 2, route, depth m	3. teinur, dýpi m 3. route, depth m	metrar úr landi metres from the shore	1. teinur, dýpi m 1. route, depth m	2. teinur, dýpi m 2. route, depth m	3. teinur, dýpi m 3. route, depth m
0	0.0	0.0	0.0	600	43.0	18.0	30.0
25	1.0		6.0	625		16.0	27.0
50	3.0	7.5	11.0	650	40.0	13.0	24.0
75	3.8	9.0	13.0	675	39.0		22.0
100	6.2	16.0	17.2	700	37.0	8.0	19.0
125	10.5	17.0	21.0	725	34.0	4.0	
150	14.2	21.0	27.0	750	31.0	2.0	8.5
175	15.0	26.0	30.0	775	27.0		
200	22.0	31.0	33.0	800	22.0		
225	23.0	34.0	36.0	825			
250	26.0	37.0		850	18.0		
275	29.0	39.0	40.0	875	17.0		
300	30.0	40.0	42.0	900	13.5		
325	32.0			925	11.0		
350	34.0	44.0	42.0	950	8.7		
375	36.0	43.0	42.0	975	8.2		
400	36.0	43.0	41.0	1000	7.0		
425		39.0	39.0	1025			
450	37.0	38.0		1050	3.8		
475	39.0		36.0	1075	3.4		
500	41.0	32.0	36.0	1100	2.8		
525	42.0	27.0	35.0				
550	42.0	24.0	33.0				
575	43.0	20.0	33.0				

7. talva *Sørvágsvatn*

metrar úr landi metres from the shore	4. teinur, dýpi m 4. route, depth m	5. teinur, dýpi m 5. route, depth m	6. teinur, dýpi m 6. route, depth m
0	0.0	0.0	0.0
25	2.1	3.5	1.5
50	3.0	7.5	4.6
75	5.0	10.8	
100		12.4	5.0
125	10.2	11.5	5.5
150	15.5	15.0	5.8
175	18.0	17.5	6.0
200	21.0	21.0	6.0
225	24.0	24.0	
250	27.0	26.0	7.0
275	29.0	26.0	7.5
300	33.0	27.0	7.4
325	34.0	29.0	6.6
350	36.0	30.0	6.0
375	38.0	30.0	5.5
400	41.0	30.0	5.0
425	41.0	28.0	4.5
450	42.0	29.0	3.8
475	42.0	29.0	3.6
500	42.0	22.0	3.4
525	42.0	18.0	3.0
550	42.0	13.5	3.0
575	40.0	11.5	2.5

metrar úr landi metres from the shore	4. teinur, dýpi m 4. route, depth m	5. teinur, dýpi m 5. route, depth m	6. teinur, dýpi m 6. route, depth m
600	38.0	11.0	2.5
625	35.0	7.0	3.0
650	34.0	3.5	
675	33.0	0.0	2.5
700	31.0		
725	29.0		4.0
750	26.0		4.5
775	23.0		4.5
800	12.0		4.5

8. talva *Sørvágsvatn*

metrar úr landl / metres from the shore	7. teinur, dýpi m / 7. route, depth m	8. teinur, dýpi m / 8. route, depth m	9. teinur, dýpi m / 9. route, depth m	10. teinur, dýpi m / 10. route, depth m	metrar úr landi / metres from the shore	10. teinur, dýpi m / 10. route, depth m
0	0.0	0.0	0.7	0.0	600	34.0
25	2.5	3.5	11.5	10.0	625	32.0
50	5.8	6.0	18.0	14.0	650	30.0
75	7.2	7.4		18.0	675	30.0
100	6.5	8.0	30.0	23.0	700	27.0
125	9.5	9.5	34.0	24.0	725	25.0
150	11.3	11.7	39.0	25.0	750	24.0
175	12.6	14.5	45.0	27.0	775	27.0
200	14.0	16.5	50.0	29.0	800	28.5
225	14.8	18.5	50.0	31.0	825	
250	15.7	18.7	53.0	32.0	850	29.0
275	15.3	19.0	55.0	35.0	875	25.0
300	15.6	18.0	55.0	37.0	900	
325	15.5	16.5	54.0	37.0	925	
350	17.0	14.0	54.0	39.0	950	23.0
375	18.0	11.5	52.0	40.0	975	21.0
400	16.8	8.0	49.0	41.0	1000	18.0
425	12.5	6.0	49.0	41.0	1025	15.0
450	6.9	4.0	42.0	42.0	1050	12.0
475	2.5	3.2	33.0	42.0	1075	8.0
500	0.8	2.4	25.0	41.0	1100	6.0
525		1.2	18.0	39.0	1125	
535		0.0			1150	4.5
550			9.5	38.0	1175	4.0
575			0.0	36.0	1200	3.4
					1225	0.0

9. talva

Sørvágsvatn

metrar úr landi metres from the shore	11. teinur, dýpi m 11. route, depth m	12. teinur, dýpi m 12. route, depth m	13. teinur, dýpi m 13. route, depth m	14. teinur, dýpi m 14. route, depth m	15. teinur, dýpi m 15. route, depth m
0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
25	4.0	5.0			
50	6.5	5.0		12.0	2.5
75	8.5	8.0	20.0	17.0	13.0
100	11.5	10.5	29.0	24.0	18.0
125	15.0	9.0	33.0	29.0	24.0
150	18.0	12.0	39.0	32.0	31.0
175	21.0	14.0	44.0	36.0	37.0
200	22.0	16.0	47.0	40.0	43.0
225	23.0	16.0	48.0	48.0	44.0
250	23.0	25.0	49.0	51.0	46.0
275	26.0	28.0	46.0	55.0	46.0
300	30.0	29.0	42.0	58.0	46.0
325	29.0	29.0	40.0	59.0	45.0
350	28.0	30.0	36.0	59.0	42.0
375	26.0	35.0	28.0	58.0	59.0
400	22.0	37.0	24.0	57.0	35.0
425		36.0			
450		34.0			
475		31.0			
500					
525		27.0			
550		23.0			
575		20.0			

10. talva *Sørvágsvatn*

metrar úr landi metres from the shore	16 teinur, dýpi m 16. route, depth m	17. teinur, dýpi m 17. route, depth m	18. teinur, dýpi m 18. route, depth m	19. teinur, dýpi m 19. route, depth m	metrar úr landi metres from the shore	17. teinur, dýpi m 17. route, depth m
0	0.0	0.0	0.0	0.0	600	27.0
25				1.5	625	26.0
50	14.0	5.5	4.0	2.5	650	24.0
75	21.0	18.0	20.0	3.5	675	21.0
100	25.0	18.0	22.0	7.0	700	18.0
125	32.0	19.0	26.0	5.0	725	
150	36.0	22.0	31.0	10.0	750	10.0
175	39.0	24.0	36.0	16.0	775	4.0
200	45.0	27.0	40.0	18.0	800	3.5
225	50.0	32.0	43.0	24.0		
250	53.0	37.0	43.0	27.0		
275	55.0	38.0	45.0	31.0		
300	57.0	39.0	45.0	36.0		
325	57.0	40.0	43.0	37.0		
350	55.0	38.0	37.0	40.0		
375	50.0	38.0	36.0	40.0		
400		36.0	33.0	41.0		
425		36.0		43.0		
450		36.0		46.0		
475		36.0		46.0		
500		35.0		46.0		
525		33.0		41.0		
550		30.0		43.0		
575		28.0		41.0		
600		27.0		38.0		

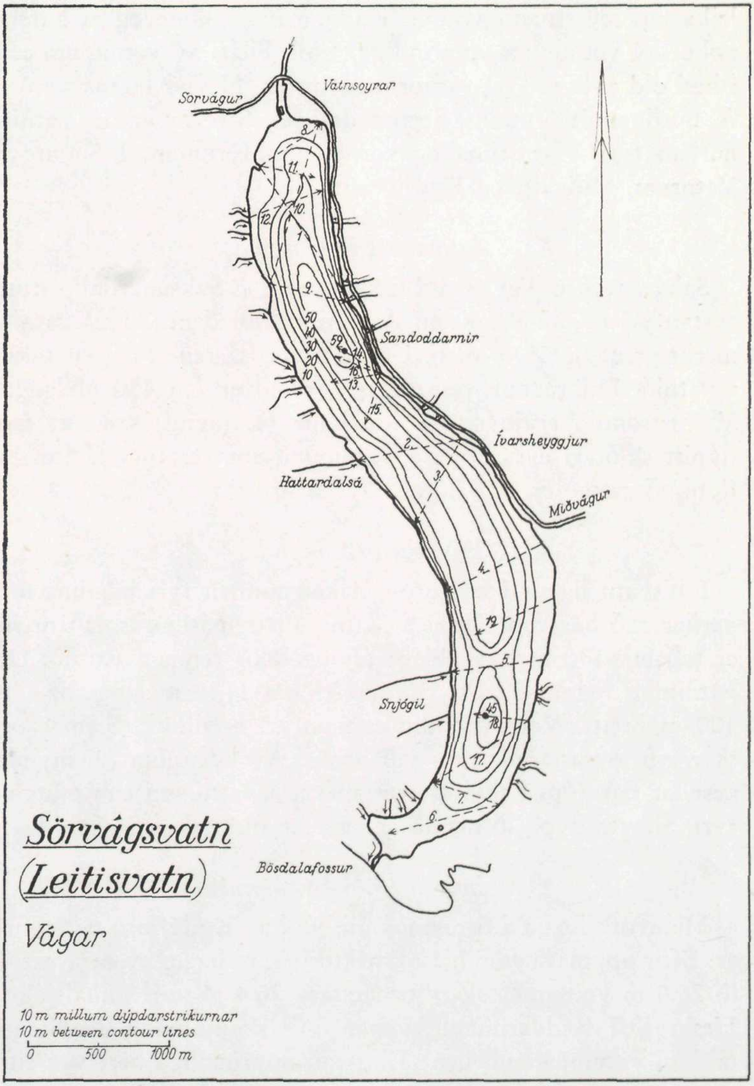
Vatnsoyrar
Sorvágur
Sandoddarnir
Ívarsheyggjur
Hattardalsá
Miðvágur
Snjógil
Bösdalafossur
Sörvágsvatn
(Leitisvatn)
Vágar
10 m millum dýpdarstrikurnar
10 m between contour lines
0 500 1000 m

6. mynd

leika um tey størstu vøtnini í hinum oyggjunum og at kanna nøkur av vøtnunum uppi millum fjøll. Fleiri av vøtnunum eru í hesi øld avbyrgd til vatnorkugoymslur. Nevnd kunna verða: Á Borðoynni: Vatni í Strandadali. Á Streymoynni: Vatnið norðan fyri Vestmanna og vøtnuni á Mýrunum. Í Suðuroy: Vatnsnes, Miðvatn og Ryskisvatn.

Saksunarvatn (1. mynd)

Saksunarvatn liggur á Streymoynni, í Saksunardali, stutt eystanfyri bygdina Saksun. Á mátiborðsblað nr. 11 er vatnið merkt at liggja 25 m o. sj. Umframt Dalsá renna nógvir løkir í vatnið. Frá rennur vestureftir. Vatnið er um 450 m langt. Vatnsstrondin er jøvn, Av kortinum (1. mynd) sæst, at tað dýpist skjótari eystanfyri á vatninum enn vestanfyri. Størsta dýpi, ið mátað er, er 17.0 m.

Eiðisvatn (2. mynd)

Eiðisvatn liggur í Eysturoy, nakað sunnan fyri bygdina, og verður tað har rópt Uppi á Vatni. Eftir mátiborðsblað nr. 6 er tað um 130 m o. sj. Fleiri áir og løkir renna í vatnið. Úr vatninum rennur Breiðá. Vatnið er um 1100 m langt og um 400 m breitt. Vatnsstrondin sunnanfyri er ójøvn. Steinar og sker eru ymsastaðni fram við henni. Av kortinum (2. mynd) sæst, at tað dýpist skjótari vestanfyri á vatninum enn eystanfyri. Størsta dýpi, ið mátað er, er 15.8 m.

Mjáuvøtn (3. og 4. mynd)

Mjáuvøtn liggja á Streymoynni, millum Kollafjørð og Leynar. Eftir uppmátingum hjá Matrikulstovuni liggur eystara vatnið 76.6 m yvir miðalsjógv og vestara 76.4 m yvir miðalsjógv. Hesin lítli hæddarmunur saman við skapinum á lendinum millum vøtnini kundi bent á, at tað upprunaliga bert var eitt vatn.

Eystara vatnið (3. mynd) er um 250 m langt. Fleiri áir og løkir renna í vatnið. Frá rennur vestureftir í vestara vatn. Vatnið dýpist vestureftir, men størsta mátaða dýpi er bert 7.0 m.

Vestara vatnið (4. mynd) er um 500 m langt. Umframt ánna úr eystara vatninum rennur Breiðá í vatnið. Frá rennur vestureftir í Leynavatn. Av kortinum sæst, at eystari helmingur av vatninum er væl djúpari enn vestari, størsta mátaða dýpi er tó bert 6.6 m.

Toftavatn (5. mynd)

Toftavatn liggur í Eysturoy, millum Toftir og Rituvík. Vatnið er á mátiborðblað nr. 28 merkt at liggja 15 m o. sj. Bert smáir løkir renna í vatnið, frá rennur norðureftir. Vatnið er um 1500 m langt. Á norðara helmingi á vatninum er vatnsstrondin ójøvn. Hólmar, steinar og sker eru ymsastaðni fram við henni. Her er størsta mátaða dýpi bert 3.5 m. Í tí syðra víðara helminginum er ein týðuliga avmarkað lægd, har størsta mátaða dýpi er 22.0 m. Botnurin er her sostatt 7 m undir sjóvarmálanum.

Sørvágsvatn (Leitisvatn) (6. mynd)

Sørvágsvatn liggur í Vágum, millum Miðvág og Sørvág. Vatnið er um 6 km langt og millum 500 og 800 m breitt. Á mátiborðsblað nr. 30 er vatnið merkt at liggja 32 m o. sj. Fleiri áir renna í vatnið, frá rennur suðureftir. Víddin er 3,4 km² og er vatnið størsta vatn í Føroyum.

Av kortinum (6. mynd) sæst, at ein stórur partur av botninum liggur undir sjóvarmálanum. Fleiri lægdir eru í botninum, og størsta mátaða dýpi er 59.0 m. Botnurin er her sostatt 27 m undir sjóvarmálanum.

SUMMARY

The article is a continuation of a survey of Faroese lakes (S. í Dali 1975). The soundings were made with a Seafarer 3 (149 khz) echo-sounder. The work is still in progress.

BÓKMENTIR

1. *í Dali, Sigmundur:* Uppmáting av vøtnum í Føroyum. Fróðskaparrit 23. bók bls. 63—76. Tórshavn 1975.